

Consilia Seu Responsa Juris

Schmalzgrueber, Franz

Augusta Vindelicorum & Ratisbonae, MDCCXL

Cons. IX. Communionis Paschalis. ubi de obligatione & Pœnis eorum, qui
Communio nem Paschalem negligunt.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72304](#)

C O N S I L I U M V I I I . S E P U L T U R A E .

sacrum viaticum, & extremam unctionem
recepit, sed in sua parochiali - - sepeliri
debeat, dummodo absque periculo ad ipsam va-
leat deportari.

15.

Ad 4. Resolutio hujus argumenti patet
ex haec tenus dictis; nam portio canonica
tantum debetur illi Ecclesiaz, in qua defun-
ctus, si alibi elegit, vel obtinuit sepulturam,
sepeliri alioquin debuisset, sive dein
in illa parochia sit mortuus, sive in alia.

c. nos instituta 1. cit. & aliis pluribus tex-
tibus de sepulturam.

atqui ut haec tenus ostensum est, Titius non
debet sepeliri in Ecclesia B. ubi domicili-
um materiale habuit, sed in Collegiata
A. ubi vicarium parochiale egit, & cu-
ram pastoralem, licet manualiter tantum,
administravit, ergo &c. Inde, et si con-
cederetur, quod Titius in parochia B. ve-
rum habuisset domicilium, tamen, quia ad-
ministratione curæ parochialis in Ecclesia
Collegiata A. cumulavit domicilium cum
domicilio, & in hac ultima ipse sibi, &
subditis parochianis administravit, portio-
nem tamen Canonicam Ecclesie parochia-
lis B. ab eo, si sepultus fuisset vel in di-
cta collegiata, vel alibi in sepultura à se
electâ, non potuisset prætendere: idque
ex communiori sententia, quæ cum

Sylvest. V. Canonica Portio q. 14.
in casu, quo defunctus duo domicilia ha-
buit in duabus parochiis, si in una solùm
Sacra menta, aliisque Divina percepit, vel
in una quidem Sacra menta percepit, in al-
tera Divina audiit, vult, totam portionem
canonicam attribuendam illi Ecclesiaz, in
qua defunctus Sacra menta accepit; quod
colligitur ex

c. nos instituta, sapientia allegato,

ubi tertia pars jubetur dari illi Ecclesiaz, in
qua defunctus pabulo cœlesti refici consue-
vit: cui consonat

c. is, qui. cit. & Clem. dudum 2. de se-
pult.

Ex quo ducitur hoc argumentum: In illa
solùm Ecclesia sepeliri debet defunctus,
cui, si is alibi elegisset, vel à majoribus elec-
tam habuisset sepulturam, debita fuisset
portio canonica. Atqui, si Titius à se,
vel à majoribus electam habuisset sepulturam,
& in hac fuisset sepultus, sive deinde
dicatur habuisse domicilium in paro-
chia B. sive non, portio canonica non huic
fuisset debita, sed Ecclesiaz Collegiata A.,
in qua pariter domicilium habuit, & Di-
vina sibi, & aliis ex officio suo distribuit,
ergo etiam in hac sepeliri debet.

Ad 5. responsio habetur ex dictis num.

10. & 11. ubi ostensum est, quod licet in vi-
cariâ hac parochiali, quam gessit in Eccle-
sia Collegiata A. Titius non fuerit investi-
tus, sed ad nutum amovibilis, ille tamen
eam possederit, tanquam beneficium ma-
nuale cum annexa curâ, & ratione istius
cum annexo onere residentiæ, cuiusmodi
beneficia secundum ibi dicta, licet non
sint beneficia strictè talia, tamen ex DD.
communi consenuit beneficiorum numero
simpliciter adscribuntur, quia in se perpe-
tua sunt, licet perpetuum jus beneficiato
non tribuant, sed iste ad nutum revocari
possit. Habuit ergo Titius in dicta Eccle-
sia collegiata domicilium, vi cuius eadem
Ecclesia, contingente illius morte, dum ad-
ministrationem vicariæ temporalis gessit,
potuit meritissimo jure prætendere jus il-
lum sepeliendi, & sacra funebria pro co-
dem peragendi.

16.

C O N S I L I U M I X .

In Causa Communionis Paschalis omislae.

S U M M A R I U M .

1. Facti species.
2. Confessarius potest prorogare tempus pascha-
lis communionis.
3. seqq. opinio eorum, qui putant, communio-
nem in paschate neglectam non debere supple-
ri alio tempore.
4. Opposita sententia est tenenda.
5. In præcepto communicandi principale est com-
munio, accessoriū est tempus paschale.
6. Obligatus ad aliquid faciendum certo die,
transacto hoc die non liberatur ab obligatio-
ne.
7. Usus & consuetudo Ecclesia est, ut, qui
communionem paschalem non peregerunt, cogan-
- tur eam supplere alio tempore.
10. Omittens communionem paschalem ubi ex-
communicatio est imposta, non potest absol-
vi ab excommunicatione, nisi velit communi-
onem peragere.
11. Negligentes communionem paschalem, non
sunt interdicti ipso jure, sed ab ordinario ar-
cendi ab ingressu Ecclesia.
12. Hinc etiam non privantur Ecclesiastica se-
pulturæ, nisi declarati fuerint incurrisse in pa-
nam interdicti.
13. 14. Alias ponas potest imponere Episcopus.
15. 16. Parochus ejusmodi negligentes debet
monere, & denique deferre ad Episcopum.
Facti

FACTI SPECIES

I. **L**eontius, homo pessimæ famæ, de furtis etiam à se commissis graviter suspectus, Ecclesiæ præcepto de Communione Paschali sumenda non dñm satisfecit, fastidium stomachi, et si falso, prætendens: modò de die in diem parere promittit, quin tamen aliquando satisfaciat.

Quæstio I. & præliminaris,

An, qui intra tempus, pro Communione Paschali peragenda præfixum, non satisfecit præcepto Ecclesiastico, teneatur subinde communicare, adeò, ut Concilium Lateranense in c. omnis utriusque sexus 12. deponit, & remiss. etiam post Pascha obliget, usque dum impleatur?

2. **C**ertum est, cum, qui tempore Paschali omisit Communionem ex consilio proprii Sacerdotis, vel Confessarii, obligatum esse eo tempore communicare, quod fuerit ipsi à Confessario signatum; tunc enim tempus hoc solummodo fuit prorogatum, certum autem est, quod proprio Sacerdoti, vel Confessario per c. omnis utriusque sexus cit. liceat prorogare poenitenti suo tempus præfixū Paschalis præcepti ad Communionē suscipiendam, v. g. si timeatur de relapsu in peccatum, si gravitas delicti diuturniore abstinentiam exigat, aut si causa alicujus expeditionis forensis impedit conscientia serenitatem, ut explicant DD. Duxi, Ex causa; nam absque causa nequit differri, ut ex oraculis sacræ Congregationis rituum firmantur.

Barbos. de Paroch. p. 2. c. 20. n. 14.

Pax Jordan. tom. I. de re Sacr. lib. 3. tit. 3. n. 48. in fin. Eminentissimus Petra tom. 4. Comment. fol. 559. n. 9.

3. Rationes dubitandi. Dubium ergo recidit ad casum, quo quis intra tempus, pro Communione Paschali peragenda constitutum, sive ex impotencia, sive ex malitia, præcepto Ecclesiastico non satisfecit, an teneatur proximo, quo potest, tempore hoc supplere? Complices, & graves DD. & in his

Sylv. V. Eucharistia 3. q. 15. concl. 3.

Tabien. V. communicare. n. 10. Armill. V. Communio. n. 6. Medin. tract. de Pa-

nit. quæst. de Confess. semel in anno. fol. 63. Alter Medin. Instruct. Confess. lib. 1. c. 14. n. 42. Sot. in 4. dist. 18. q.

1. art. 4. Victoria. Sum. V. Commu-

nio. n. 148. Ledelm. in 4. p. 2. q. 2.

art. 5. dub. 2. Valent. tom. 4. D. 6. q.

8. Henr. lib. 8. c. 18. Tolet. lib.

6. c. 18. Emman. Sà V. Eucharistia. n.

2. & alii

R. P. Schmalzgrueber Consilia.

negant hanc obligationem, & dicunt, eum, qui præceptum Communionis Paschalis live ex impedimento legitimo, sive ex malitia non adimplevit, posse ad tempus sequentis Paschæ secura conscientia Communionem differre.

Moventur hoc probabili argumento: quia etiam reliqua præcepta affirmativa, v. g. audiendi Missam, jejunandi, recitandi Horas &c. elapso tempore, non amplius obligant: & ratio est, quia horum præceptorum obligatio annexa est certo tempori. Hæc autem ratio videtur procedere etiam in calupræsentis quæstionis; nam etiam præceptum communicandi in Paschate Paschali tempori annexum esse colligitur; tum quia tempus determinatur executioni illitus, tum vero, quia tempore illo specialiter intendit Ecclesia hac sacra Communione recolere memoriam Dominicæ Cœnæ, quam Christus cum Discipulis suis habuit pridie, quam pateretur, item Passionis, & mortis, quæ Mysteria eo tempore ab Ecclesia celebrantur igitur etiam hoc præceptum de Paschali Communione, transacto Paschali tempore, non amplius obligat.

Ex hac sententia inferunt citt. DD. 1. transgressores hujus præcepti, etiam posse, quod, ut in omnibus tere Diœcesibus consuevit, excommunicationem ipso facto incurerint, non tamen propterea, transacto Paschali tempore, teneri ad communicandum; quia excommunicatio non extendit obligationem præcepti, sed tantum est pena transgressionis præcepti. 2. Sacerdotem, qui jurisdictionem ad absolvendum ab excommunicatione habet, posse absolvere sic excommunicatum, si veniam petat, & paratus sit præceptis Ecclesiasticis obedire, licet ex aliqua rationabili causa nolit communicare usque ad sequens Pascha; quia, cum juxta hanc sententiam licita sit hæc nolitio, illa non potest impedimento esse, ne absolvatur. Et confirmatur à pariculum eo; qui ob violationem jejunii, vel præcepti de audienda Missa excommunicatus est; nam & ille ab hac excommunicatione absolvī potest, etiam si jejunare, vel audire Missam non velit illis diebus, quibus alias obligatus non est. 3. posse hunc excommunicatum, jam absolutum ab excommunicatione, communicare ubivis, & ex manibus cujusvis Sacerdotis, habentis jurisdictionem administrandi Sacramentum Eucharistia; quia non communicat ex obligatione præcepti. c. omnis utriusque sexus cit. quippe cum præceptum hoc non obliget amplius, sed ipse hoc faciat, quia liberè vult communicare.

Sed quia illationes istæ nimiam præbent licentiam, & sententia, in qua fundantur, non satis firmâ ratione nititur, idcirco omnino dicendum, & in praxi semper consu-

(S)

4.

5.

6.

lendum, quod, qui Communionem Paschalē, sive ex legitimo impedimento, siue ex malitia, omisit, cùm primum potest, teneatur communicare; neque enim hominibus, in malum proclivibus, permittendum est ab hoc Sacramento, omnium malorum antidoto, separari, sed potius expedit ad illius frequentiam illos induci, ut eorum infirmitates ea salutari medicinā curentur. Ita post alios antiquiores docent

Navarr. c. 21. n. 54. Azor. lib. 7. c. 41. q. 5. Suar. D. 70. sedt. 2. Coninck. q. 80. art. 11. dub. 4. Pax Jordan. de re Sacr. lib. 3. tit. 3. n. 56. & seqq. Laym. lib. 5. tract. 4. c. 5. n. 8. Bonacin. D. 4. de Sacram. q. 7. p. 2. n. 13. ¶ dixi. Fagund. de 3. Eccl. Praecept. lib. 1. c. 6. n. 2. Palao tract. 21. D. un. p. 15. n. 7. Illung tract. 6. D. 4. n. 137. Eminensissimus Petra tom. 4. Comment. fol. 560. n. 12.

7. Ratio est, quia in hoc praecepto communicandi, esti affirmativum sit, duo continentur, unum principale, nempe Communio; alterum accessorium, scilicet, ut fiat tempore Paschali propter reverentiam festi, & propter remembrancem Domini-nicæ Cœnæ, & sacrificii incurienti in cruce, hoc tempore aliquando oblati: quod colligitur ex verbis ipsius præcepti c. omnis utriusque sexus cit. ad minus in Paschate: quæ verba satis denotant, hoc præcepto injungi fidelibus, ne divinum mandatum manducandi carnem Filii hominis ultra annum differatur, pro cuius observantia Ecclesia statuit, ut illud ad executionem reducatur Paschali tempore ob dictam reverentiam festi, & memoriam mysteriorum, eo tempore peractorum. Proinde, cùm Pascha non sit tempus inducitivum hujus obligationis, utpote ex divino mandato proficiscens, sed designatum duntaxat ab Ecclesia, ut congruum, & opportunum ad satisfactionem, satis apertum est, quod ejusdem lapsus non solum non perimat, sed graviorem reddit dictam obligationem: atque ideo, cùm, cessante accessorio, non cesse principale, obligatio præcepti divini durabit, quamdiu eidem non satisfit intra annum.

8. Simile quid habetur
in c. cum dilecti 6. de dol. & contum.
ubi sancitur, quod obligatus ad aliquid faciendū & faciendum certo die, transacto tempore præfixo, ab obligatione non liberetur. Verba. cit. ¶ Præterea sunt, Præterea, cùm mandatur alicui, ut ad certum terminum se judicii representet, duo sub hac forma mandantur, ut ad judicem veniat, & ad diem sibi præfixum accedat. Unde si venire non possit ad diem assignatum, tenetur nibilominus se judicii præsentare Rationem ibi dat Pontifex in verbis: Si enim mandatur alicui, ut alii ad certum diem certam rem exsolvat, non video erit à mandato so-

latus, si solvere nequiverit die data: in ad solutionem (elapsi etiam die, solutioni præfixo) tenetur. Consonat

l. Celsus 23. §. idem ait 1. ff. de recepr. qui arbitr.

ubi obligatus certo die pecuniam solvere, si tunc omittit, obligatus manet, ut proximè solvat; qui terminus hic non ad finem obligationem, sed ne ultra differatur, signatus est. Pariter ergo in hoc præcepto Communionis signatum quidem est tempus Paschale, ne ultra illud Communio differatur, non tamen, ut, eo lapso, obligatio finiatur, si Communione intra illud tempus peracta non est.

Confirmatur doctrina ista ex usu, & consuetudine Ecclesie; nam in omnibus ferè Dioecesis Ordinarii, & Parochi cogunt suos subditos vel non remittendo poenam Ecclesiasticas jam inflatas, vel de novo infligendo, ut, qui obligationem statuto tempore non impleverunt, eandem proximè expleant; ergo supponunt, eandem adhuc perseverare, & eidem adhuc satisfieri posse. Huic consuetudini tam tribuit

Cardenas Cris. Theol. p. 1. tract. 6. D. 52. c. 2. à n. 6.

ut eandem habeat pro certa interpretatione legis, & confirmatione obligationis, atque ideo afferat, sententiam hanc esse moraliter certam, oppositam vero intrinsecè improbabilem. Sed, ut bene nota-

Illung dict. n. 137. ¶ colligitur, ad hoc, ut moralis haec certitudo adstrui cum fundamento possit, ostendi debret, quod potestas exigendi suppletionem Communionis, ad quam Ordinarii juxta dictam consuetudinem omitentes illam solent compellere, fundetur in perseverantia obligationis neglecta: quod cùm non ostendat Cardenas loc. cit. ut certum, quippe cùm imponi, saltem ab Ordinario, possit nova obligatio in poenam transgressionis, vel in emendationem contumaciae, quæ ad infictæ censuræ, vel alterius poenæ Ecclesiastice remissionem requiritur, ideo juxta allegatum P. Illung,

consentiente etiam Palao l. cit. n. 6.

prima sententia manet adhuc intrinsecè probabilis, & secunda solum est probabilior.

Ex dictis pro hac secunda sententia labitur fundamentum prioris sententiae oppositæ. Ethinc, si omitendi Communionem paschalem excommunicatio imposita est, ille nequit ab ea absolviri, nisi firmiter proponat, quod velit Communionem peragere: quod satis confirmat praxis, & ulti communis, prout advertit Palao l. cit. n. 7. ¶ & hac doctrina.

QUE.

QUÆRITUR II.

Quà pœnâ plectantur negligentes Communionem paschalem?

II. R. Arcentur ab ingressu Ecclesiæ, & pri-
vantur Ecclesiastica sepulturâ. Patet ex
c. omnis utriusque sexus 12. de pœnit. &
remiss.

ibi, alioquin & vivens ab ingressu Ecclesia ar-
ceatur, & moriens Christianâ careat sepulturâ:
ex quibus verbis DD. colligunt, pœnam
istam non esse latæ, sed ferendæ tantum
sententia; consequenter, qui non con-
tentur, & non communicant in paschate,
non esse ipso jure interdictos, sed interdic-
tos per sententiam ab ingressu Eccle-
siæ. Ex quo infertur 1. tales, si moniti
se fiant, & Communionem in parochia
peragant, à pœna ista immunes esse: si
verò non se fiant, non tamen idcirco à
parocho arcendos esse ab ingressu Eccle-
siæ (quippe cum hic non habeat jurisdi-
ctionem in foro exteriori) sed deferen-
dos ad Ordinarium, nisi alter habeat lo-
ci consuetudo.

Gobat tom. 1. tract. 4. n. 49.

12. Infertur 2. eosdem, si deceaserint, ante-
quam per edictum declarentur incurrisse
in pœnam interdicti, dummodo obierint
cum signis contritionis, non esse privan-
dos Ecclesiastica sepulturâ; quia non sunt
interdicti, donec declarentur ut tales, nisi
adesset statutum synodale contrarium.

Congreg. Episc. in Cajetanâ apud Ni-
col. Lucubr. tom. 2. lib. 5. tit. 58. n. 2.
& eadem Congr. in Barenii apud Mo-
nacell. in Formul. p. 1. tit. 5. form. 16.
n. 5.

Infertur 3. eos, qui fuerint interdicti
ex eo, quod tempore paschatis non com-
municaverint in parochia, si postea ibi
communicent, esse absolvendos, & cedu-
lones removendos.

Congreg. Episc. in Trojana apud Ni-
col. Floscul. V. pascha. n. 2.

13. Pœnis, à Concilio Lateranensi in c. om-
nis utriusque sexus cit. latis, Episcopus pro
sua diœcesi addere alias potest; nam, ut
Congreg. Episc. apud Nicol. Lucubr.
tom. 2. lib. 3. tit. 42. n. 21. & in
Floscul. V. Pascha. n. 1.

statuit adversus eos, qui temporibus, ab
Ecclesia præscriptis, ad Confessionis, &
Evcharistia Sacraenta accedere negli-
gunt, & dicti c. omnis utriusque sexus, de
Pœnit. & remiss. pœnas contempnunt, licet
Episcopis etiam ad excommunicationem
procedere, nisi forte de proprii sacerdo-
tis consilio, ex aliqua rationabili causa,
ab huiusmodi perceptione ad longius tem-
pus duxerint abstinentium. Et meritò
quidem; nam, ut

R. P. Schmalzgrueber Consilia,

Gobat tom. 1. tract. 4. n. 49.
advertisit, neglectus hujus Cœnæ magnæ
est argumentum animi, illam vel naufragian-
tis ex contemptu, vel fastidientis ex hu-
more noxio, & non expellendo, nisi ama-
ra hac potionem.

Quare, ut sciri possit, quænam pœ-
næ, præter indicatas c. omnis utriusque se-
xus, negligentibus Communionem paschalē
inflictæ sint, consulenda sunt singu-
larum diœcesium statuta synodalia. Ali-
cubi, ut Gobat loc. cit. monet constituti-
tiones synodales in contumaciter reniten-
tes supplere Communionem paschalem
neglectam, statuant privationem mari-
monii, ingressus Ecclesiæ, sepulturæ Ec-
clesiasticæ, & communionis fidelium; &
insuper volunt, ut eorum nomina in scrip-
tis deferantur ad Episcopum, vel ejus Vi-
carium.

14.

QUÆRITUR III.

*An Parochus Leontii tamdiu
eidem connivendo officio suo satisficerit?*

R. potuisse hucusque connivere, idque
ob probabilitatem sententia; asser-
tam num. 9. juxta quam negligentes ex ma-
litia sua Communionem paschalem, licet
contra præceptum Ecclesiæ graviter pec-
cent, tamen, transacto præscripto tem-
pore, non tenentur illam postea supplere,
sed possunt illam differre usque ad se-
quens pascha. Causa etiam sufficiens
hucusque connivendi fuit prætensum fa-
stidium stomachi, & promissio, à Leon-
tio identidem facta de partitione jussis
Domini parochi, usque dum constaret
causam prætensum fuisse falsam, & promis-
sionem illusoriam. Quia tamen senten-
tia contraria, quæ vult, manere obliga-
tionem supplendi primo, quo fieri po-
test, tempore, Communionem paschalem
neglectam, juxta cit. num. 9. est longè pro-
babilior, hinc

15.

QUÆRITUR IV.

*Quid faciendum parocho in hoc
casu cum Leontio?*

R. postquam constiterit, fastidium sto-
machia ab eo falsò fuisse prætensum,
posse ipsum adhuc moneri serio à paro-
cho de obligatione sua, statuique termi-
num certum de illa implenda, cum addito,
hanc monitionem fore ultimam, &, lapsu
termino, si eam non impleverit, ipsum
defерendum ad Ordinarium: quod etiam
faciendum re ipsa, si ille non pareat, &
(S 2)

16.

ter-

terminum præfixum sine impletione labi finat. Delatio hæc ad Ordinarium fieri in hunc modum poterit. Leontius, homo pessima fama, & de furtis commissis vehementer suspectus, Ecclesiæ præcepto de Communione paschali proximè elapo anno non satisfecit, prætendens fastidium stomachi. Cognita falsitate causa prætensa, sèpius monitus de implendo

præcepto, identidem promisit se satisfacturum, nunquam tamen bucusque promissis stetit. Petitur, quid cum homine isto agendum, & quibus modis compellendus ad obedientiam præstandam præcepto Ecclesiæ? Quod ad quæstionem rescriptum fuerit ab Ordinario, id tandem à parocho executioni dabitur.

CONSILII X.

In causa prolis ex fornicatione susceptae, & alimentationis ejusdem.

SUMMARIUM.

- 1. 2. Facti species.
- 3. Pater tenetur alere prolem:
- 4. Etiam primò triennio, excepto alimento latris.
- 5. Etiam spuris debentur alimenta.
- 6. Per alimenta quid intelligatur?
- 7. Obligatio alendi incumbit, donec liberè aliunde sustentationem habere possint.
- 8. Deciditur quæstio ex data doctrina.
- 9. Scriptura officialis publici in re, qua ad officium illius pertinet, plenè probat factum ibire latum.
- 10. Scriptura privati regulariter vim probandi non habet.

FACTI SPECIES.

I.

Eribertus, adhuc cælebs, rem habuit cum Julianæ, etiam cælibe, quæ cum subinde enixa esset prolem, & Heribertus cum quadam vidua contraxisset sponsalia de futuro, his, delata re ad Ordinarium, se opponit, & petit, ut ipsam cogatur ducere. Fassus quidem ille est delictum, sed quia dixit, Julianam promiscuæ esse Veneris, recusat eandem accipere in uxorem, subticitâ, metu pœnæ, causâ urgentissimâ, pro ipso stante, quod prius peccaverit cum Julianæ sorore, atque adeò impediatur impedimento affinitatis cum Julianæ contrahere. Hinc, quod causa ista non fuerit proposita, prior autem causa judici primæ instantiæ visa fuerit non sufficienter esse probata, judex illum condemnavit ad ducendam Julianam.

2.

Ab hac sententia appellavit Heribertus ad Metropolitanum, qui, cognitâ causâ, condemnavit quidem Heribertum ad agnitionem, & alimentationem prolis, ipsum verò ab onere Julianam ducendi absolvit, & facultatem concessit contrahendi matrimonium cum alia, de qua sententia ipse Heribertus parocho suo ostendit schismata in testimonium sententiae, pro se

latæ. Transiit interea jam tertius annus à nata prole. Hinc Julianæ præter alimentationem, in futurum præstandam proli, ab Heriberto petit etiam expensas puerperii, ablactationis, & sustentationis, jam præstitæ ab ipsa proli in annum tertium, de quibus expensis jam præteritis sententia Metropolitani nullam facit mentionem.

QUÆRITUR I.

A quo, & quousque alenda sit proles?

R. Explorati juris est, quod obligatio alendi prolem præcipue oneret patrem.

1. si quis s. s. sed utrum i. ff. de agnosc. & alend. liber.

In hujus verò defectum ascendentis paternos tangit

1. si quis cit. s. sed utrum i. cit. & s. utrum autem 2.

& his deficientibus, denique ad matrem, hancque mortuâ, ad ascendentis maternos transit.

1. cit. s. ergo & matrem 4. & i. quemadmodum 8. ff. eod.

Et hoc verum est 1. non tantum, si liberi triennium jam excesserint, sed etiam, si recens in lucem hanc editi fuerint: inò, si adhuc in utero delituerint,

1. Cu.